

Rapport från trettioandra Svenska entomologmötet

Bohuslän, Orust/Tjörn, 10–12 juni 2022

Då blev äntligen det trettioandra entomologmötet av till slut och vi som slöt upp möttes på fredagseftermiddagen av strålande sol. Platsen var Billströmska folkhögskolan på Tjörn och ett femtiotal entomologer hade samlats för att utforska de stora öarna i väst. Vid ankomst erbjöds förutom logi en utmärkt buffé som kunde intagas allt eftersom deltagarna droppade in. Föreläsningarna började klockan 8 på kvällen men innan dess var det många som hann sätta upp sina nattlysen. Kul också att så många svarade på vårt anrop angående nattfångst då vi saknade många fjärilspersoner under detta möte. Resultat lätt inte vänta på sig och under helgen rapporterades 210 fjärilsarter. Föreläsningarna började med Kristian Littke och Emma Johansson från Orust och Tjörns kommun. De berättade om våtmarker och vattenmiljöer på öarna samt de vattenprojekt inom åtta fjordar som kommunerna jobbar med. Projektet handlar om

fjordarna innanför Orust och Tjörn och hur man kan bidra till ett hav i balans och en levande kust och skärgård. Efter det blev det en presentation av lokalerna vi skulle besöka under helgen. När föreläsningarna var klara fanns tid för mingel, köp av lokalproducerad VEK öl och att hänga i klasslabbet. Klasslabbet användes under skalbaggskursen som föregick SEF-mötet och där fanns mikroskop framställda för att identifiera dagens fynd. Det var en blandning av folk från kursen och mötet som hängde där under kvällarna och det var ett mycket uppskattat inslag. Under tiden var det många som samlades runt de nattlysen som var utplacerade runt om skolområdet.

Efter lördagens frukost var det dags för SEF:s årsstämma och den största nyheten för mötet var väl att SEF nu har en ny ordförande i form av Thomas Persson Vinnersten. Samtidigt utökades styrelsen med suppleanter. Efter detta samlades deltagarna ihop för mötesfotografering och sedan var det dags för lunch.

Förberedelser inför exkursion. Foto: Bertil Andrén

Nu hade vi nått eftermiddagen och skulle äntligen ut för att skåda insekter. Tre lokaler på Tjörn fanns att välja på: Toftenäs – Säby strandängar, Tuveslätt och Håle mosse – Bö tjärn.

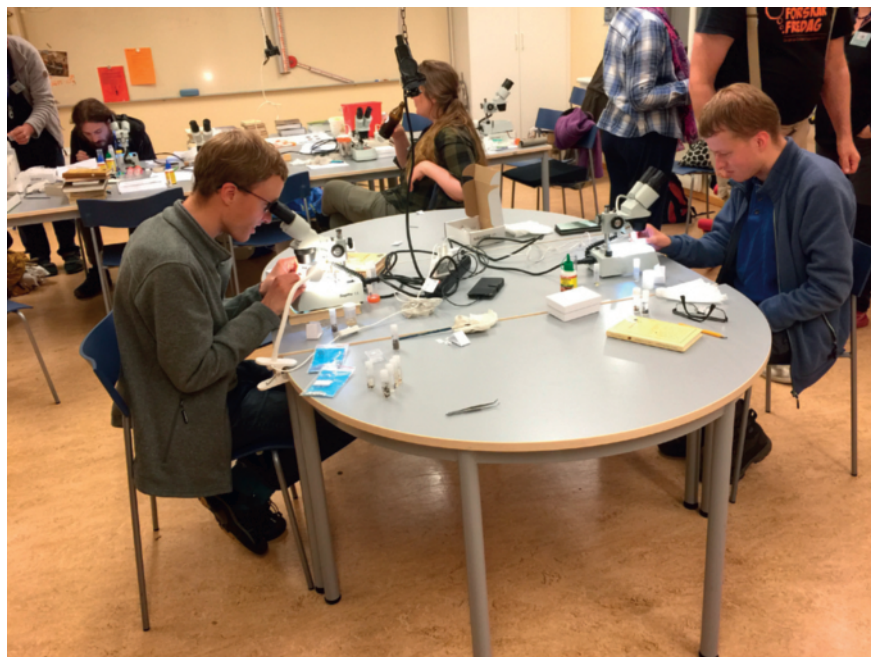
Vid Toftenäs, angränsande orten Skärhamn är det skalbaggar som är den mest välundersökta gruppen här. Bland annat har 17 arter dyngbaggar påträffats. I området ligger halvön Utänge ö som många tog sig ut till. Här finns naturbetesmarker som betats kontinuerligt sedan ”urminnes tid”, vilket resulterat i en mycket värdefull flora av kärlväxter och svampar. Utänge ö har inventerats av en grupp lokala botanister som gärna vill veta om insektsfaunan motsvarar floran i kvalitet och kvantitet. De grunda vikarna och vidsträckt strandängarna drar till sig mycket rastande fåglar, inte minst vadare. Här hittades gulvingad saltlöpare *Pogonus luridipennis* men även en puckeldansfluga *Platypalpus longicornis* som ny för landskapet.

Tuveslätt ligger på södra Tjörn norr om Rönnäng. Området har en artrik flora på grund av bete och slåtter i kombination med skalgrus i marken. Här hade bara ett 30-tal insekter rapporterats tidigare men av dem två rödlistade, kronguldstekel *Hedychridium caputaureum* och backklöverspetsvivel *Protapion interjectum*. Det fanns därmed all anledning att besöka Tuveslätt

för att hitta nya och ovanliga arter. Fubblesandbi *Andrena fulvago* återfanns denna dag efter att ha varit borta i decennier. Glansbaggen *Meligethes matronalis* hittades som ny för Bohuslän.

Håle mosse – Bö tjärn består av våtmarker och sjöar omgivna av naturbetesmarker och hållmarker. Vintertid är det ett populärt utflyktsmål när isen lägger sig på sjöarna. Här finns Sveriges enda lokal för det akut hotade gräset spädlosta *Bromus pseudosecalinus*. Det fanns bara ett fåtal insektsarter rapporterats härifrån, i första hand skalbaggar och dagfjärilar. Trollsländor och vattenskalbaggar saknas nästan helt i rapporterna till Artportalen. Lokalen visade sig vara bra för spindlar, och arter som stamzebraspindel *Salticus cingulatus* och gyllensträckspindel *Tetragnatha montana* hittades här. Första fyndet av murlavfly *Nyctobrya muralis* för landskapet gjordes denna dag.

Efter ett lättare regn som drog fram över Tjörn var det dags att åka tillbaka till folkhögskolan och få i sig lite mat för kvällens aktiviteter. Det fanns möjlighet att vila upp sig innan föreläsningarna men ett stort antal folk samlades även denna kväll i klasslabbet. Första föreläsare var Ingemar Jonasson, väl förtrogen med Tjörn berättade han om dess ängar och hagar och de förändringar som skett på ön under det senaste seklet. I bildspelet syns hur en förskogning har skett på Tjörn

Bröderna Ennerfelt tar del av möjligheten till att undersöka dagens fynd. Foto: Johan Berg.

Mattias Forshage och Roger Mugerva Pettersson undersöker strandfaunan. Foto: Oskar Gran.

Diskussion om fynd på Lyrön. Foto: Bertil Andrén.

VEKs ordförande med taggbock och SEFs ordförande i bakgrunden. Foto: Jenny Eikestam.

vilket drabbat många växter i odlingslandskapet som hävdats under en lång tid. Efter en liten bensträckare med förfriskning och lokalproducerad konst var det dags för Göran Andersson att berätta om VEKs 50 åriga historia. Många ansikten passerade här förbi och igenkänningsfaktorn var stor. Händelser stora som små presenterades här med bilder och målade beskrivningar. Slutligen presenterade Johan Ennerfelt och Peter Nielsen sitt bokprojekt om blågrönaflugor. Det blir VEKs första egenutgivna bok och omfattar spyflugor, parasitflugor och husflugor som har en blågrön lyster. Boken blir populärvetenskaplig och skall försöka lyfta flugornas nytta som pollinering, nedbrytare och skadedjursbekämpare samtidigt som det skall vara möjligt att identifiera flugorna i en illustrerad bestämningsnyckel.

Söndagens utflykter var alla lokaliserade på Orust: Lavö med möjlighet till Härmanö och Lyr.

Lavö ligger på Orusts västligaste del. Ön är till större delen obebyggd med bergknallar och öppna gräsmarker. I jorden finns mycket skalgrus vilket ger en rik flora av ängs- och hagmarksväxter. Här har framför allt skalbaggar och dagfjärilar undersökts. Ett fynd av vanligt dödsbud *Blaps mortisaga* gjordes 1958. I övrigt är insektsfaunan dåligt känd. Flertalet vivlar hittades här denna dag, bland annat bönsmyg *Bruchus rufimanus* men även ett antal intressanta kortvingar. Från Lavö kan man ta båten över till naturreservatet Härmanö som hyser många ovanliga skalbaggar knutna till ett hävdadt kustlandskap. Bland intressanta arter kan nämnas trägnagaren *Grynobius planus*,

mandelblommevivvel *Bagous diglyptus*, drivvedsvivel *Pselactus spadix*, kragmalvivvel *Mecinus collaris*, hedöronvivvel *Otiiorhynchus rugifrons* och köldyngbagge *Plagiogonus arenarius*. Flera av fynden gjordes dock för flera decennier sedan.

Lyrön ligger på Orusts sydvästsida, nära Mollösund, och nås via en kort färjeförbindelse. Ön liknas ofta vid ett Orust i miniatyr. Här finns fortfarande ett småskaligt jordbruk med beten och slåtterängar. Skalgrus i marken sätter sin prägel på floran. Här hade endast 53 insektsarter rapporterats. Därmed fanns stor potential för nya intressanta fynd. Marrispspecialisten saltängsvärgpiga *Nephus limonii* har hittats på ön (Gunnar Sjödin fann nyckelpigan på ny lokal) och under söndagen hittades solkilblomflugan *Xanthogramma stackelbergi* som ny för Bohuslän. Mindre blåvinge *Cupido minimus* är inte ovanlig att se på Lyr.

Sammanfattningsvis var det en produktiv helg. Öarna är någorlunda välstuderade när det kommer till skalbaggar i naturbetesmarker och på havsstränder. Men för övriga insekter finns mycket kvar att upptäcka. Innan entomologmötet var 36 spindelarter rapporterade. Under mötet rapporterades 62 arter in på artportalen varav 52 nya för kommunerna. Några övriga intressanta fynd var vaxslända *Parasemidalis fuscipennis*, florslända *Hemerobius nitidulus*, lönnfruktsvecklare *Cydia inquinatana* och rödsköldad torrbackspiga *Scymnus rubromaculatus*.

PETER NIELSEN

Gruppfoto från mötet. Foto: Johan Berg.